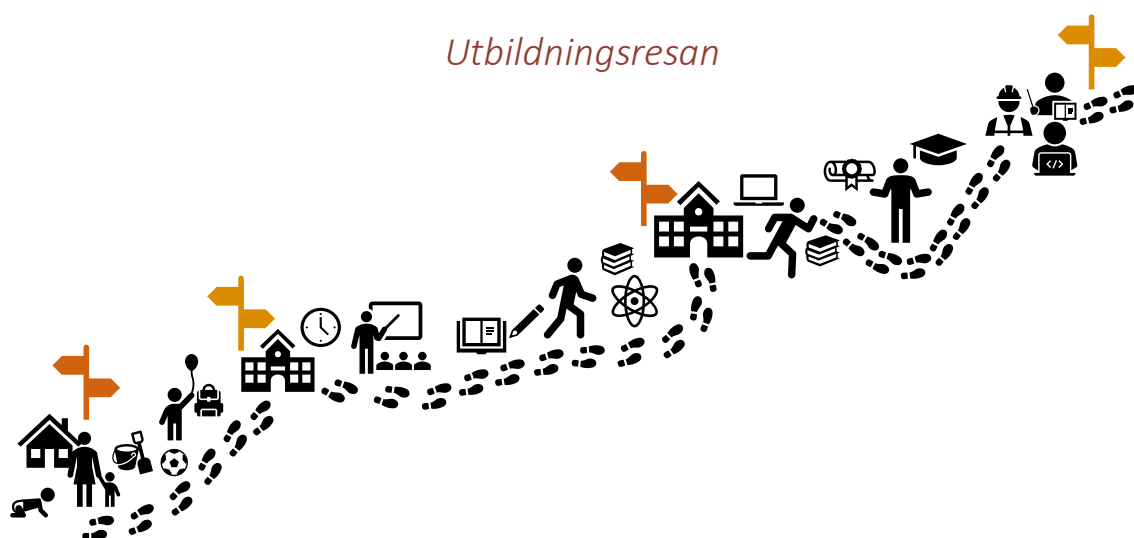

Riktlinjer för fristående förskolor och enskild pedagogisk omsorg

Södertälje kommun

Hösten 2023

Södertälje
kommun

Innehåll

Riktlinjer för fristående förskolor och enskild pedagogisk omsorg	1
Södertälje kommun.....	1
1. Inledning pedagogisk omsorg och förskola.....	1
1.1 Allmänt.....	1
1.2 Definitioner	1
2. Förutsättningar för godkännande att bedriva fristående verksamhet.....	2
2.1 Ansökan enskild pedagogisk omsorg.....	2
2.2 Ansökan fristående förskola	3
2.3 Krav för godkännande enskild pedagogisk omsorg	3
2.3.1 Vilka som omfattas av prövningen.....	3
2.3.2 Insikt i föreskrifter	4
2.3.3 Ekonomiska förutsättningar.....	4
2.3.4 Lämplighet.....	5
2.3.5 Övrigt om godkännande	5
2.4 Krav för godkännande fristående förskola	5
2.4.1 Vilka som omfattas av prövningen.....	6
2.4.2 Insikt i föreskrifter	7
2.4.3 Ekonomiska förutsättningar.....	7
2.4.4 Lämplighet.....	7
2.4.5 Övrigt om godkännande	8
2.5 Beslut om godkännande av enskild pedagogisk omsorg och fristående förskola	8
2.6 Förändringar i verksamheten - enskild pedagogisk omsorg.....	8
2.7 Förändringar i verksamheten fristående förskola	9
3. Bidrag.....	9
3.1 Bidrag enskild pedagogisk omsorg.....	9
3.2 Bidrag fristående förskola.....	10
3.3 Bidragets storlek enskild pedagogisk omsorg.....	10
3.4 Bidragets storlek fristående förskola.....	11
3.5 Tilläggsbelopp enskild pedagogisk omsorg och fristående förskola.....	11
3.6 Rutiner för utbetalning enskild pedagogisk omsorg och fristående förskola.....	12
4. Riktlinjer för verksamheten	12
4.1 Kvalitetskrav.....	12
4.1.1 Kvalitetskrav för pedagogisk omsorg.....	12
4.1.2 Kvalitetskrav för förskolan	12
4.1.3 Förskolor med konfessionell inriktning.....	13

4.2 Barnets rätt till utveckling och lärande enskild pedagogisk omsorg och fristående	14
förskola	14
4.2.1 Barnets bästa	14
4.2.2 Barn i behov av särskilt stöd enskild pedagogisk omsorg och fristående förskola	14
4.2.3 Barngrupper och miljön enskild pedagogisk omsorg och fristående förskola	15
4.2.4 Lokaler för enskild pedagogisk omsorg och fristående förskola	15
4.2.5 Verksamhet utomhus enskild pedagogisk omsorg och fristående förskola	16
4.2.6 Måltider enskild pedagogisk omsorg och fristående förskola	16
4.2.7 Barnsäkerhet enskild pedagogisk omsorg och fristående förskola	16
4.2.8 Anmälningsskyldighet till socialtjänsten enskild pedagogisk omsorg och fristående	17
förskola	17
4.2.9 Skyldighet att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling	17
enskild pedagogisk omsorg och fristående förskola	17
4.2.10 Skyldighet att vidta aktiva åtgärder för att motverka diskriminering och verka	18
för lika rättigheter	18
5. Klagomålshantering	19
6. Systematiskt kvalitetsarbete	19
6.1 Pedagogisk omsorg	19
6.2 Fristående förskola	19
7. Övergripande krav på verksamheten	20
7.1 Personal	20
7.1.1 Pedagogisk omsorg	20
7.1.2 Fristående förskola	20
7.1.3 Kompetensutveckling och övriga krav gällande personal enskild pedagogisk	22
omsorg och fristående förskola	22
7.2 Registerkontroll av personal enskild pedagogisk omsorg och fristående förskola	22
7.3 Tystnadsplikt	23
7.4 Anmälningsskyldighet enskild pedagogisk omsorg och fristående förskola	23
7.5 Barn och vårdnadshavares inflytande enskild pedagogisk omsorg och fristående	23
förskola	23
7.6 Avgifter enskild pedagogisk omsorg och fristående förskola	23
8. Öppettider	24
8.1 Enskild pedagogisk omsorg	24
8.2 Fristående förskola	24
9. Språk i enskild pedagogisk omsorg och fristående förskola	24
9.1 Modersmål i enskild pedagogisk omsorg och fristående förskola	25

10. Köregler, inskrivningar och uppsägningar enskild pedagogisk omsorg och fristående förskola	25
10.1 Krav på öppenhet enskild pedagogisk omsorg och fristående förskola	25
10.2 Köregler	25
10.2.1 Enskild pedagogisk omsorg	26
10.2.2 Fristående förskola	26
11. Rutiner för inskrivning och uppsägning enskild pedagogisk omsorg och fristående förskola.....	26
11.1 Inskrivning av barn enskild pedagogisk omsorg och fristående förskola	26
11.2 Uppsägning av plats enskild pedagogisk omsorg och fristående förskola	26
12 Barns rätt till plats	27
12.1 Pedagogisk omsorg som alternativ till förskola eller fritidshem	27
12.2 Rätt till förskola	27
12.3 Allmän förskola	27
13 Övergång till förskoleklass fristående förskola och enskild pedagogisk omsorg.....	28
14. Tillsyn enskild pedagogisk omsorg och fristående förskola.....	28
14.1 Ingripanden vid tillsyn enskild pedagogisk omsorg och fristående förskola	28
14.2 Överklagande av beslut enskild pedagogisk omsorg och fristående förskola	30
14.3 Inhibition enskild pedagogisk omsorg och fristående förskola	30

Södertälje kommuns riktlinjer för fristående förskola och enskild pedagogisk verksamhet

Riktlinjerna beskriver de villkor och rutiner som gäller för godkännande och rätt till bidrag för fristående förskolor och enskild pedagogisk omsorg i Södertälje kommun. Utbildningsnämnden beslutar i ärenden om godkännande av enskild huvudman för fristående förskola och pedagogisk omsorg. Utbildningsnämnden är även tillsynsmyndighet över dessa verksamheter i enlighet med 26 kap. skollag (2010:800).

1. Inledning pedagogisk omsorg och förskola

1.1 Allmänt

Styrande för riktlinjerna är skollag (2010:800), förskolans läroplan (Lpfö 18) samt Skolverkets allmänna råd för kvalitet i förskolan och för pedagogisk omsorg. Författningarna finns i sin helhet på Skolverkets hemsida www.skolverket.se.

Riktlinjerna har för avsikt att redovisa och förtydliga skollagens bestämmelser och beskriva de rutiner som gäller för godkännande och bidrag för enskilda huvudmän. Huvudmän som godkänts att bedriva fristående verksamhet i Södertälje kommun ska följa tillämplig lagstiftning, styrdokument och dessa riktlinjer.

Utbildningsnämnden uppdaterar riktlinjerna löpande med anledning av ändringar i lagstiftningen, praxis eller politiska beslut i kommunen. Huvudmannen ansvarar för att hålla sig informerad om gällande riktlinjer.

1.2 Definitioner

I enlighet med 1 kap. 3 § skollagen (2010:800) avses med:

- *Fristående förskola*: förskoleenhet vid vilken en fristående bedriver utbildning i form av förskola.
- *Pedagogisk omsorg*: är ett alternativ till förskola och fritidshem och den kan organiseras på olika sätt. Pedagogisk omsorg kan bedrivas till exempel som familjedaghem eller flerfamiljslösningar i hemmet eller annan lokal, med eller utan anställda.
- *Förskoleenhet*: av huvudman för förskola organiserad enhet som omfattar verksamhet i en eller flera förskolebyggnader som ligger nära varandra och till enheten knuten verksamhet som inte bedrivs i någon förskolebyggnad.

- *Undervisning*: processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare eller förskollärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till skollagen och som syftar till utveckling och lärande genom att barn eller elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden.
- *Utbildning*: verksamhet som bedrivs av en huvudman enligt skollagen inom vilken barn eller elever deltar i undervisning och andra aktiviteter.
- *Konfessionell inriktning*: inriktning på verksamhet som innebär att det där förekommer konfessionella inslag.
- *Konfessionella inslag*: bekännande eller förkunnande inslag som tillhör en viss religion och som initieras och genomförs av huvudmannen eller på dennes uppdrag.

Innehavare av godkännande att bedriva fristående förskola eller fristående pedagogisk omsorg benämns *huvudman*.

2. Förutsättningar för godkännande att bedriva fristående verksamhet

2.1 Ansökan enskild pedagogisk omsorg

Ansökan om godkännande och rätt till bidrag för enskild pedagogisk omsorg ska göras via e-tjänst som nås på www.sodertalje.se. Södertälje kommun har rätt att ta ut en avgift för ansökningar om godkännande (25 kap. 10 c § skollagen).

Sökanden ska i sin ansökan visa att kraven för godkännande som framgår av 25 kap. 10 § skollagen är uppfyllda. Sökanden ska också redovisa verksamhetsidé, den pedagogiska omsorgens planerade organisation, inriktning och mål. Mål och innehåll ska vara kopplade till skollagens bestämmelser. I verksamhetsplanen ska det anges hur den pedagogiska omsorgen ska utvärderas.

Bostad/lokaler ska beskrivas i ansökningshandlingarna. Finns begränsningar i nyttjandet av lokalerna/bostaden måste det framgå av ansökan om rätt till bidrag. Anordnaren behöver kontakta samhällsbyggnadskontoret för att kontrollera om det behöver göras en ansökan om bygglov. Handläggningen påbörjas när ansökan är komplett. Utbildningskontoret strävar efter att handläggningstiden ska vara högst fyra månader.

2.2 Ansökan fristående förskola

Ansökan om godkännande och rätt till bidrag för att bedriva fristående förskola ska göras via e-tjänst som nås via www.sodertalje.se. Södertälje kommun har rätt att ta ut en avgift för ansökningar om godkännande (2 kap. 5 d § skollagen).

Sökanden ska i sin ansökan visa att kraven för godkännande som framgår av 2 kap. 5 § skollagen är uppfyllda. Sökanden ska redovisa sin verksamhetsidé, förskolans planerade organisation, inriktning och mål. Mål och innehåll ska vara kopplade till Förskolans läroplan (Lpfö 18) och målen ska vara uppföljningsbara. Verksamhetsplanen ska ange hur förskolans verksamhet ska utvärderas. När förskolan startas ska verksamhetsplanen revideras i enlighet med 4 kap. i skollagen. Sökanden ska i sin ansökan ange om den sökta verksamheten ska ha en konfessionell inriktning. Den sökande behöver inte ange vilken konfessionell inriktning (2 kap. 5 c skollagen). Handläggningen påbörjas när ansökan är komplett. Utbildningskontoret strävar efter att handläggningstiden ska vara högst fyra månader.

2.3 Krav för godkännande enskild pedagogisk omsorg

Södertälje kommun får efter ansökan godkänna enskilda som huvudmän för fristående pedagogisk omsorg om verksamheten ska bedrivas i kommunen. Godkännande att vara huvudman ska avse verksamhet på ett visst verksamhetsställe. Godkännande att bedriva ny pedagogisk omsorg och att utöka sådan verksamhet ska lämnas om sökanden:

1. har insikt i och förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten,
2. bedöms lämplig

Härutöver förutsätter ett godkännande att:

1. verksamheten inte innebär påtagliga negativa följder för kommunens motsvarande verksamhet,
2. verksamheten är öppen för alla barn som en kommun ska sträva efter att erbjuda motsvarande verksamhet, med undantag för barn som hemkommunen har beslutat att inte lämna bidrag för enligt 25 kap. 13 § andra stycket skollagen. Undantag får även ske om det finns skäl med hänsyn till verksamhetens särskilda karaktär samt
3. om avgifterna inte är oskäligt höga

(25 kap. 10 § skollagen)

2.3.1 Vilka som omfattas av prövningen

Det är den enskilde som ansöker om godkännande som är föremål för prövningen av om förutsättningarna för godkännande är uppfyllda. Om sökanden är en juridisk person omfattas följande personer av prövningen (ägar- och ledningskretsen):

- den verkställande direktören och andra som genom en ledande ställning eller på annat sätt har ett bestämmande inflytande över verksamheten,
- styrelseledamöter och styrelsesuppleanter,
- bolagsmännen i kommanditbolag eller andra handelsbolag, och
- personer som genom ett direkt eller indirekt ägande har ett väsentligt inflytande över verksamheten

(25 kap. 10 a § skollagen).

Ägande kan konstrueras på olika sätt och frågan om vem som genom ägande har ett väsentligt inflytande i verksamheten bedöms i det enskilda fallet. En minoritetsägare kan anses ha ett väsentligt inflytande. Som huvudregel avses dock med ägare som har ett väsentligt inflytande i ett aktiebolag sådana ägare som representerar mer än 10 procent av det röstberättigade aktiekapitalet.

I en ekonomisk eller ideell förening omfattar prövningen normalt sett styrelsen. Om den pedagogiska omsorgen ska bedrivas av en fysisk person omfattas endast den personen av prövningen.

I samband med en ansökan om godkännande att bedriva pedagogisk omsorg begär kommunen ut registerutdrag ur belastningsregistret för samtliga personer inom ägar- och ledningskretsen. Det kan komma att hämtas in uppgifter från exempelvis Skatteverket, Kronofogdemyndigheten, Polismyndigheten, Bolagsverket, Sveriges domstolar och från företag som erbjuder kreditupplysningar.

2.3.2 Insikt i föreskrifter

Kravet på insikt syftar till att sökanden ska ha kunskap om samtliga bestämmelser i lagar, förordningar och myndighetsföreskrifter som gäller för pedagogisk omsorg. I detta ingår kunskap om skollagstiftning samt relevanta arbetsrättsliga regler, arbetsmiljörättsliga regler och ekonomiska regelverk. Hur verksamheten är organiserad påverkar dock vilka insikter som behövs för att ta ansvar för verksamheten. Exempelvis behöver en huvudman med anställda ha förutsättningar att ta arbetsgivaransvar, vilket en enskild dagbarnvårdare som är huvudman för sin egen verksamhet inte behöver. Det är inte tillräckligt att de personer som omfattas av prövningen endast har tillgång till kompetensen och kunskap om föreskrifterna genom anställda eller externa konsulter. Sökanden ska även i praktiken ha förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller. Kommunens prövning av kravet på insikt görs för personerna i ägar- och ledningskretsen dessa ska sammantaget ha insikt i föreskrifterna.

2.3.3 Ekonomiska förutsättningar

Av kravet på att sökanden ska ha förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten följer att verksamheten ska kunna bedrivas på ett sådant sätt att den bär sina

kostnader och att det finns ekonomiskt utrymme för nödvändiga investeringar. Kommunen gör en samlad bedömning av sökandens ekonomiska situation och planering för verksamheten. Om verksamheten visar ett underskott beaktar kommunen en eventuell plan för hur underskottet kan hanteras. Om det är fråga om ett bolag som ingår i en koncern beaktas även om ekonomin i koncernen påverkar sökandens förutsättningar.

2.3.4 Lämplighet

För att sökanden ska anses lämplig krävs att den fysiska personen eller var och en av personerna i ägar- och ledningskretsen för den juridiska personen som ansöker om att driva pedagogisk omsorg uppfyller kravet på lämplighet (25 kap. 10 a § skollagen). Södertälje kommun gör en samlad bedömning för vardera person i ägar- och ledningskretsen där bl.a. viljan och förmågan att följa lagar och fullgöra skyldigheter mot det allmänna beaktas. Hänsyn tas till:

- ekonomisk skötsamhet, till exempel hur personerna har skött redovisning, betalning av skatter, och arbetsgivaravgifter samt om de har varit föremål för konkurs eller näringsförbud.
- om personerna tidigare har drivit en verksamhet vars godkännande har återkallats samt om verksamhet har bedrivits olagligt eller med allvarliga brister.
- brottslighet av förmögenhetsrättslig karaktär samt till vålds- och sexualbrott.

Om någon av de berörda personerna har begått brott innebär det inte nödvändigtvis att lämplighetskravet inte är uppfyllt. Prövningen görs utifrån den verksamhet som ska bedrivas och utifrån omständigheter som brottets eller bristernas karaktär, hur långt tillbaka i tiden ett brott har begåtts och hur personen i fråga har uppträtt därefter.

Om det finns personer folkbokförda där den pedagogiska omsorgen ska bedrivas eller bedrivs och dessa är 15 år eller äldre, begär Södertälje kommun härutöver att dessa personer ska visa upp ett utdrag ur det register som förs enligt lagen (1998:620) om belastningsregister. Utdraget ska vara högst ett år gammalt. Om registerutdrag inte visas upp får verksamheten inte bedrivas (25 kap. 2 a §).

2.3.5 Övrigt om godkännande

En ansökan om godkännande att bedriva pedagogisk omsorg kan avslås om:

1. Sökanden inte har visat att förutsättningarna för att beviljas godkännande är uppfyllda eller
2. Ansökan innehåller brister som inte har rättats till efter påpekande om det.

2.4 Krav för godkännande fristående förskola

Södertälje kommun får efter ansökan godkänna enskilda som huvudmän för fristående

förskolor om utbildningen ska ges i kommunen (2 kap. 7 § skollagen). Ett godkännande ges för en viss utbildning och en viss förskolenhet. Godkännande att bedriva en ny fristående förskola och utöka befintlig förskoleverksamhet ska lämnas om den sökande:

1. genom erfarenhet eller på annat sätt har insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten,
2. har ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten,
3. i övrigt har förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för utbildningen och
4. bedöms lämplig.

Utöver ovanstående krävs för godkännande att:

1. utbildningen inte innebär påtagliga negativa följder på lång sikt för barnen eller för den del av skolväsendet som anordnas av Södertälje kommun

(2 kap. 5 § skollagen).

Om en kommun eller ett landsting har ett rättsligt inflytande i det företag som ansöker om godkännande krävs här till att

1. bestämmanderätten inte tillkommer enbart kommuner eller landsting eller juridiska personer där kommuner eller landsting har ett rättsligt bestämmande inflytande,
2. samverkan mellan en kommun eller ett landsting och en enskild är nödvändig för att förskolan ska kunna bedrivas och
3. det finns särskilda skäl med hänsyn till utbildningens innehåll eller utformning

(2 kap. 6 § skollagen).

2.4.1 Vilka som omfattas av prövningen

Det är den enskilde som ansöker om godkännande som är föremål för prövningen av om förutsättningarna för godkännande är uppfyllda. Om sökanden är en juridisk person omfattas följande personer av prövningen (ägar- och ledningskretsen):

- den verkställande direktören och andra som har en ledande ställning eller på annat sätt har ett bestämmande inflytande över verksamheten,
- styrelseledamöter och styrelsesuppleanter,
- bolagsmän i kommanditbolag eller andra handelsbolag och
- personer som genom ett direkt eller indirekt ägande har ett väsentligt inflytande över verksamheten

(2 kap. 5 a § skollagen).

Eftersom ägande kan konstrueras på olika sätt bedöms frågan om vem som genom ägande

har ett väsentligt inflytande i verksamheten i det enskilda fallet. En minoritetsägare kan anses ha väsentligt inflytande. Som en huvudregel avses dock med ägare som har ett väsentligt inflytande i ett aktiebolag sådana ägare som representerar mer än 10 procent av det röstberättigade aktiekapitalet.

I en ekonomisk eller ideell förening omfattar prövningen normalt sett styrelsen. Om förskolan ska bedrivas av en fysisk person omfattas endast den personen av prövningen. I samband med en ansökan om godkännande att bedriva fristående förskola begär kommunen ut registerutdrag ur belastningsregistret för samtliga personer inom ägar- och ledningskretsen. Det kan komma att hämtas in uppgifter från exempelvis Skatteverket, Kronofogdemyndigheten, Polismyndigheten, Bolagsverket, Sveriges domstolar och från företag som erbjuder kreditupplysningar.

2.4.2 Insikt i föreskrifter

Kravet på insikt avser att sökanden ska ha kunskap om samtliga bestämmelser i lagar, förordningar och myndighetsföreskrifter som gäller för fristående förskola. I detta ingår kunskap om skollagstiftning samt relevanta arbetsrättsliga regler, arbetsmiljörättsliga regler och ekonomiska regelverk. Det är inte tillräckligt att de personer som omfattas av prövningen endast har tillgång till kompetensen och kunskapen om föreskrifterna genom anställda eller externa konsulter. Sökanden ska även i praktiken ha förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller.

Kommunens prövning av kravet på insikt sker samlat för personerna i ägar- och ledningskretsen och personerna ska sammantaget ha insikt i föreskrifterna. Kommunen gör en bedömning för verksamheten i dess helhet av om sökanden har förutsättningar att följa föreskrifterna.

2.4.3 Ekonomiska förutsättningar

Av kravet på att sökanden ska ha ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten avses att verksamheten ska kunna bedrivas på ett sådant sätt att den bär sina kostnader och att det finns ekonomiskt utrymme för nödvändiga investeringar. Kommunen gör en samlad bedömning av sökandens ekonomiska situation och planering för förskolan. Om verksamheten visar ett underskott beaktar kommunen eventuell plan för att hantera underskottet. Om det är fråga om ett bolag som ingår i en koncern beaktas även om ekonomin i koncernen påverkar sökandens förutsättningar.

2.4.4 Lämplighet

För att sökanden ska anses lämplig krävs att den fysiska personen eller var och en av personerna i ägar- och ledningskretsen för den juridiska personen som ansöker om att driva en förskola, ska uppfylla kravet. Södertälje kommun gör en samlad bedömning för vardera person i ägar- och

ledningskretsen där bland annat viljan och förmågan att följa lagar och fullgöra skyldigheter mot det allmänna beaktas. Hänsyn tas till:

- ekonomisk skötsamhet och då till exempel hur personerna har skött redovisning, betalning av skatter, och arbetsgivaravgifter samt om de har varit föremål för konkurs eller näringsförbud.
- om personerna tidigare har drivit en verksamhet vars godkännande har återkallats samt om verksamhet har bedrivits olagligt eller med allvarliga brister.
- brottslighet av förmögenhetsrättsligkaraktär samt till vålds-och sexualbrott. Om någon av de berörda personerna har begått brott innebär inte det nödvändigtvis att lämplighetskravet inte är uppfyllt. Prövningen görs utifrån den verksamhet som ska bedrivas och utifrån omständigheter som brottets eller bristernas karaktär, hur långt tillbaka i tiden ett brott har begåtts och hur personen i fråga har uppträtt därefter.

2.4.5 Övrigt om godkännande

En ansökan om godkännande avslås om:

- sökanden inte har visat att förutsättningarna för att beviljas godkännande är uppfyllda, eller
- ansökan innehåller brister som inte har rättats till efter påpekande om det.

2.5 Beslut om godkännande av enskild pedagogisk omsorg och fristående förskola

Beslut om godkännande kan fattas först när en ansökan är komplett och när Utbildningskontoret kan bedöma ansökan. Ersättning utgår inte för barn i verksamhet som saknar godkännande. När ett godkännande beviljas tar anordnaren på sig det fulla ansvaret för verksamheten och ska därmed kunna visa att verksamheten bedrivs i enlighet med de styrdokument som gäller för utbildningen. Godkännandet förutsätter att anordnaren färdigställer verksamhetens lokaler och i övrigt uppfyller alla krav innan verksamheten startar.

Ett beslut om godkännande för huvudmannen att bedriva pedagogisk omsorg och godkännande för huvudman att bedriva fristående förskola förutsätter att respektive verksamhet pågår löpande. Nämnden avslutar rätten till bidrag, respektive ett godkännande efter sex månader, om inga barn har registrerats för verksamheterna på utbildningskontoret och om inga andra kommuner har gett verksamheterna bidrag för inskrivna barn.

2.6 Förändringar i verksamheten - enskild pedagogisk omsorg

Om en enskild pedagogisk omsorg helt eller till väsentlig del ändras i förhållande till de uppgifter som har lämnats i huvudmannens ansökan om rätt till bidrag ska ny ansökan om rätt till bidrag göras innan förändringarna genomförs. En ny ansökan ska lämnas in exempelvis om huvudmannen avser att flytta den pedagogiska omsorgen till en annan adress eller utöka verksamheten med flera platser för barn.

Om det sker ändringar i den krets av personer som omfattas av prövningen av om en enskild ska godkännas som huvudman för pedagogisk omsorg ska huvudmannen senast en månad efter ändringen skriftligt anmäla den till utbildningskontoret i Södertälje kommun. Även andra ändringar av betydelse ska inom en månad anmälas på detta sätt till utbildningskontoret. Ändringarna ska styrkas med nya registreringsbevis, delegation och liknande, beroende på vilka ändringar som genomförts.

Anmälan om ändring ska göras genom e-tjänst som nås via www.sodertalje.se.

Om en huvudman önskar att en annan huvudman ska överta en enskild pedagogisk omsorg måste den nya huvudmannen, som önskar ta över befintlig enskild pedagogisk omsorg från en annan huvudman, samtidigt ansöka om rätt till bidrag att bedriva den enskilda pedagogiska omsorgen i enlighet med skollagen och dessa riktlinjer.

2.7 Förändringar i verksamheten fristående förskola

Om en förskola helt eller till väsentlig del ska ändras i förhållande till de uppgifter som har lämnats i huvudmannens ansökan om godkännande ska ansökan om nytt godkännande göras innan ändringarna genomförs. En ny ansökan ska göras när huvudmannen avser att flytta förskolans verksamhet till en annan adress eller utöka verksamheten med flera platser för barn.

Om det sker ändringar i den krets av personer som omfattas av prövningen av om en enskild ska godkännas som huvudman för fristående förskolor ska huvudmannen senast en månad efter ändringen skriftligt anmäla den till utbildningskontoret i Södertälje kommun. En anmälan kan även göras i förväg. Även andra ändringar av betydelse ska inom en månad anmälas till Utbildningskontoret. Ändringar ska styrkas med exempelvis nya registreringsbevis, examenshandlingar, delegation och liknande beroende på vilka ändringar som har genomförts. Anmälan om ändring ska göras på e-tjänsten som nås via www.sodertalje.se.

Om en huvudman önskar att en annan huvudman ska ta över en verksamhet måste den nya huvudmannen, som önskar ta över befintlig förskola från en annan huvudman, samtidigt ansöka om godkännande att bedriva förskolan i enlighet med skollagen och dessa riktlinjer.

3. Bidrag

3.1 Bidrag enskild pedagogisk omsorg

Hemkommunen ska lämna bidrag till en enskild som har godkänts som huvudman enligt 10 § för varje barn som tas emot. Bidraget består av ett grundbelopp enligt 12 § och i vissa fall ett tilläggsbelopp enligt 13 §.

Hemkommunen är inte skyldig att lämna bidrag till fler än två huvudmän för samma barn eller till mer än en huvudman för pedagogisk omsorg för ett barn som också går i förskola. Om barnet tagits emot i två enskilda verksamheter, eller i en kommunal och en enskild verksamhet, är kommunen inte skyldig att lämna ett samlat bidragsbelopp som är högre än om barnet tagits emot i endast en kommunal verksamhet. Hemkommunen ska bestämma hur bidraget ska fördelas mellan huvudmännen för verksamheterna.

När barn tas emot i enskild pedagogisk omsorg där deras vårdnadshavare arbetar får kommunen inte lämna bidrag för fler barn till vårdnadshavaren än det antal barn till andra som har tagits emot.

(25 kap. 11 § skollagen)

Bidrag från Södertälje kommun utgår för barn som är inskrivna i enlighet med dessa riktlinjer och som är folkbokförda i Södertälje kommun eller stadigvarande vistas i kommunen och som uppfyller kraven i 29 kap. 2 § skollagen. Om ett barn byter folkbokföringsadress från Södertälje kommun till en annan kommun utgår bidrag från Södertälje kommun fram till och med det datum barnet folkbokförs i annan kommun. För ett barn för vilket det utgått bidrag med hänvisning till 29 kap. 2 § skollagen, och som flyttar till annan kommun, utgår bidrag till och med det datum barnet flyttar från Södertälje kommun.

3.2 Bidrag fristående förskola

En huvudman som godkänts enligt 2 kap. 5 § skollagen har rätt till bidrag från ett barns folkbokföringskommun (8 kap. 21 – 24 §§ skollagen).

En huvudman har under samma förutsättningar rätt till bidrag från den kommun där barnet stadigvarande vistas i enlighet med 29 kap. 2 § skollagen.

Bidrag från Södertälje kommun utgår för barn som är inskrivna i enlighet med dessa riktlinjer och som är folkbokförda i Södertälje kommun eller stadigvarande vistas i kommunen och som uppfyller kraven i 29 kap. 2 § skollagen. Om ett barn byter folkbokföringsadress från Södertälje kommun till en annan kommun utgår bidrag från Södertälje kommun fram till och med det datum barnet folkbokförs i en annan kommun. För ett barn för vilket det utgått bidrag med hänvisning till 29 kap. 2 § skollagen och som flyttar till annan kommun utgår bidrag till och med den månad barnet flyttar från Södertälje kommun. Hemkommunen är bara skyldig att lämna bidrag i den omfattning som den är skyldig att erbjuda förskola enligt 8 kap. respektive fritidshem (25 kap. 14 § skollagen).

3.3 Bidragets storlek enskild pedagogisk omsorg

Utbildningsnämnden lämnar bidrag till huvudmannen för varje barn som tas emot i verksamheten. Bidraget består av ett grundbelopp och i vissa fall ett tilläggsbelopp. Bidragets storlek, d.v.s. ersättningsnivån per barn beslutas av Utbildningsnämnden årligen.

Grundbeloppet ska avse ersättning för

1. omsorg och pedagogisk verksamhet,
2. pedagogiskt material och utrustning.
3. måltider,
4. administration,
5. mervärdesskatt, och
6. lokalkostnader.

(25 kap. 12 § skollagen)

3.4 Bidragets storlek fristående förskola

Hemkommunen ska lämna bidrag till huvudmannen för varje barn vid förskoleenheten (8 kap. 21 § skollagen).

Grundbeloppet ska avse ersättning för:

1. omsorg och pedagogisk verksamhet,
2. pedagogiskt material och utrustning,
3. måltider,
4. administration,
5. mervärdesskatt, och
6. lokalkostnader

(8 kap. 22 § skollagen)

Bidragets storlek, d.v.s. ersättningsnivån per barn, beslutas av Utbildningsnämnden årligen.

3.5 Tilläggsbelopp enskild pedagogisk omsorg och fristående förskola

Tilläggsbelopp ska lämnas för barn som har ett omfattande behov av särskilt stöd.

Hemkommunen är inte skyldig att lämna tilläggsbelopp för ett barn i behov av särskilt stöd, om betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen (8 kap. 23 § skollagen, 25 kap. 13 § skollagen).

Tilläggsbelopp avser ersättning för resurshjälp, anpassning av lokaler eller andra extraordinära stödåtgärder som möjliggör vistelse i pedagogisk omsorg och fristående förskola. Tilläggsbeloppet ska vara individuellt bestämt utifrån barnets behov. Barnets vårdnadshavare ska ges möjlighet att

---

delta vid utformning av de särskilda stödinsatserna (8 kap. 9 § skollagen).

Södertälje kommuns bidrag (grundbelopp) inkluderar kostnaderna för barn i behov av särskilt stöd. I de fall då barn har ett omfattande behov av särskilt stöd ska tilläggsbelopp lämnas efter särskild prövning. Ansökan ska göras av huvudmannen. Ansökan görs via e-tjänst som nås via <https://www.sodertalje.se/skola-och-forskola/tillaggsbelopp/>.

3.6 Rutiner för utbetalning enskild pedagogisk omsorg och fristående förskola

Utbildningskontoret gör utbetalningar direkt till de konton som finns registrerade på huvudmän som har barn folkbokförda i Södertälje kommun som är inskrivna i dess verksamhet. Underlaget utgår från antal inskrivna barn den 15e varje månad. Verksamheten är skyldig att rapportera förändringar angående in- och utskrivningar och förändring av vistelsetid.

4. Riktlinjer för verksamheten

4.1 Kvalitetskrav

4.1.1 Kvalitetskrav för pedagogisk omsorg

Pedagogisk omsorg ska genom pedagogisk verksamhet stimulera barns utveckling och lärande. I detta ingår att i samarbete med hemmen främja barns allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarsställande individer och medborgare. Barnen ska förberedas för fortsatt lärande och för utbildning inom skolväsendet. Verksamheten ska utformas med respekt för barnets rättigheter och i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor. Den ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

Alla som verkar inom verksamheten ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling. Verksamheten ska utgå från en helhetssyn på barnet och barnets behov samt utformas så att den främjar allsidiga kontakter och social gemenskap

(25 kap. 2 och 6 §§ skollagen).

4.1.2 Kvalitetskrav för förskolan

I förskola bedrivs utbildning inom skolväsendet som syftar till att barn ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Utbildningen ska främja alla barns utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt

för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vila på.

I utbildningen ska hänsyn tas till barnens olika behov. Barn ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Utbildningen syftar också till att i samarbete med hemmen främja barns allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer och medborgare. Utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor.

Alla som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling. Utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet (1 kap. 4-5 §§ skollagen).

Förskolan ska stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda barnen en trygg omsorg. Verksamheten ska utgå från en helhetssyn på barnet och barnets behov och utformas så att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. Förskolan ska främja allsidiga kontakter och social gemenskap och förbereda barnen för fortsatt utbildning (8 kap. 2 § skollagen).

Förskolans värdegrund och uppdrag preciseras i förskolans läroplan (Lpfö 18).

4.1.3 Förskolor med konfessionell inriktning

Undervisningen vid fristående förskolor ska vara icke-konfessionell (1 kap. 7 §).

Om huvudmannen för en fristående förskola har fått godkännande att bedriva utbildningen med konfessionell inriktning, får andra aktiviteter i utbildningen än undervisningen ha en sådan inriktning, med de begränsningar som följer av 7 b och 7 c §§ (1 kap. 7 a §).

I en utbildning med konfessionell inriktning får undantag från det som anges i 5 § tredje stycket om att utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet enbart göras för konfessionella inslag.

Deltagandet i konfessionella inslag ska vara frivilligt och ska skriftligen framgå i förskolans informationsmaterial. Huvudmannen ska försäkra sig om att vårdnadshavare och barn eller elever är införstådda med detta.

Ett konfessionellt inslag ska avgränsas från andra aktiviteter i utbildningen. Om det i undantagsfall inte är möjligt att avgränsa ett konfessionellt inslag från en annan aktivitet i utbildningen utan att syftet med aktiviteten går förlorat, får det konfessionella inslaget ingå i aktiviteten. Om ett barn eller en elev inte vill delta i en aktivitet där ett konfessionellt inslag

ingår ska barnet eller eleven erbjudas att ta del i en likvärdig aktivitet som inte innehåller sådana inslag (1 kap. 7 b §).

Vid fristående förskolor med konfessionell inriktning får konfessionella inslag endast förekomma i begränsad omfattning och vid sådana tillfällen som huvudmannen skriftligen har informerat barnens vårdnadshavare om (1 kap. 7 c §).

Information enligt 7 c § ska innehålla uppgifter om:

1. Vilka konfessionella inslag som kan förekomma och när de kan förekomma,
2. Vilken likvärdig aktivitet utan konfessionella inslag som erbjuds som ett alternativ till en aktivitet där sådana inslag ingår enligt 7 b § tredje stycket, och
3. En påminnelse om att deltagande i konfessionella inslag är frivilligt enligt 7 b § andra stycket (1 kap. 7 d).

4.2 Barnets rätt till utveckling och lärande enskild pedagogisk omsorg och fristående förskola

4.2.1 Barnets bästa

I all utbildning ska barnets bästa vara utgångspunkt. Med barn avses varje människa under 18 år. Barnets inställning ska så långt det är möjligt klarläggas. Barn ska ha möjlighet att fritt uttrycka sina åsikter i alla frågor som rör honom eller henne. Barnets åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad (1 kap. 10 § skollagen).

Alla barn ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål (3 kap. 2 § skollagen).

Personalen ska föra fortlöpande samtal med barnets vårdnadshavare om barnets utveckling. Minst en gång varje år ska personalen och barnets vårdnadshavare därutöver genomföra ett samtal om barnets utveckling och lärande (utvecklingssamtal). Förskollärare har övergripande ansvaret för utvecklingssamtalet (8 kap. 11 § skollagen).

4.2.2 Barn i behov av särskilt stöd enskild pedagogisk omsorg och fristående förskola

Av skollagen följer att både barn i förskola och i pedagogisk omsorg som av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling ska ges det stöd som deras speciella behov kräver.

Om det på något sätt framkommer, t.ex. genom uppgifter från förskolans personal, ett barn eller ett barns vårdnadshavare, att ett barn är i behov av särskilt stöd, ska barnet ges sådant

stöd. I förskolan är det rektorn som ansvarar för att stödet ges medan det i pedagogisk omsorg är huvudmannen som ansvarar. Barnets vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta vid utformningen av de särskilda stödinsatserna (8 kap. 9 § och 25 kap. 2 § skollagen).

4.2.3 Barngrupper och miljön enskild pedagogisk omsorg och fristående förskola

Huvudmannen ska se till att barngrupperna har en lämplig sammansättning och storlek och att barnen även i övrigt erbjuds en god miljö (8 kap. 8 § skollagen).

I Södertälje kommuns beslut om godkännande anges verksamhetens beräknade antal barn, antal avdelningar, antal anställda och lokalens adress. Önskar huvudmannen utöka med fler barn, byta verksamhetslokal eller ändra inriktning på verksamheten ska ett nytt godkännande sökas innan ändring genomförs.

Vid utformning av barngrupp ska hänsyn tas till:

- Personalens kompetens
- Barnens ålder
- Barn med annat modersmål än svenska
- Barn i behov av särskilt stöd i sin utveckling
- Barnens närvarotid
- Lokalernas och utemiljöns storlek och utformning

Kvalitetsbedömning av barngruppernas storlek och sammansättning görs utifrån antalet barn per anställd, personalens utbildningsnivå, barn i behov av särskilt stöd, pedagogiskt arbetssätt och lokalernas utformning. Kvalitetsbedömning kan också göras utifrån hur många andra barn och vuxna ett barn måste relatera till i sin vardag.

4.2.4 Lokaler för enskild pedagogisk omsorg och fristående förskola

Utbildningen ska bedrivas i ändamålsenliga lokaler. (25 kap. 7 § skollagen)

Lokalerna/bostäderna ska vara säkra, med goda hygieniska förhållanden och erbjuda en hälsosam miljö. Storlek, utformning, miljö och material ska vara beskaffade så att uppgiften att ge en god pedagogisk verksamhet och omsorg understöds och kan genomföras.

Dokumenterad barnsäkerhetsrond ska göras i de lokaler som verksamheten ska använda innan den startas och därefter en gång per år. Dokumenterade rutiner för barnsäkerhet, kriser och försvunna barn ska finnas. Dessa ska uppdateras varje år. För utbildningen ska de lokaler och den utrustning finnas som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas (2 kap. 35 § skollagen).

Varje förskola och pedagogisk omsorg ska ha lokaler som är anpassade till det beräknade antalet barn och avdelningar som anges i verksamhetens godkännande. Verksamheten ska bedrivas i säkra, hälsosamma och ändamålsenliga lokaler med hänsyn tagen till barns behov av balans mellan aktiviteter och vila samt god arbetsmiljö.

Lokalerna ska vara så beskaffade att de möjliggör en pedagogisk verksamhet i linje med

styrdokumentens krav. Enligt Skolverkets allmänna råd med kommentarer för förskolan 2013 ska lokalerna ge möjlighet till omsorg, utveckling och lärande. Utrymme ska finnas för exempelvis skapande verksamhet, bygg/konstruktion, rollek, rörelse, lek, vila och avkoppling. Varje verksamhet ska ha lokaler som är anpassade till barnantalet oavsett om aktiviteter ofta förläggs utanför lokalerna. Det ska finnas tillgång till lämplig och säker utomhusmiljö i direkt anslutning till verksamhetens lokaler. Lokalerna ska ha en hög grad av tillgänglighet och säkerhet och erbjuda varje enskilt barn en rimlig yta. Rum där barn vistas ska ha god ventilation och ett naturligt ljus. Lokalerna bedöms av Utbildningskontoret ur ett pedagogiskt perspektiv och skollagens krav, men kan inte godkännas om det finns brister i förhållande till annan lagstiftning.

I beslutet om rätt till bidrag anges verksamhetens maximalt tillåtna antal platser. Antalet inskrivna barn får inte överstiga det i godkännandet angivna platsantalet. Önskar huvudmannen utöka antalet platser ska en ny ansökan göras till Utbildningskontoret. För utbildningen ska de lokaler och den utrustning finnas som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas (2 kap. 35 § skollagen).

Huvudmannen ska se till att barnen även i övrigt erbjuds en god miljö (8 kap. 8 § skollagen). Bygglov och utlåtande från brandkonsult ska finnas. Bestämmelser för miljö och livsmedelshantering ska vara uppfyllda. Lokalerna ska ha en hög grad av tillgänglighet och säkerhet och erbjuda varje enskilt barn en rimlig yta.

4.2.5 Verksamhet utomhus enskild pedagogisk omsorg och fristående förskola

Huvudmannen ska formulera en konkret plan för hur förskolans verksamhet utomhus ska genomföras. Denna plan ska varje år utvärderas och revideras i samband med arbetet med förskolans verksamhetsplan. Hyr eller äger huvudmannen en egen gård där barnen kan vistas ska den kontrolleras och besiktigas av huvudmannen utifrån barnsäkerhet och barnens behov.

4.2.6 Måltider enskild pedagogisk omsorg och fristående förskola

Måltiderna ska vara riktigt sammansatta utifrån barnets behov för att växa och utvecklas rätt, samt vara av god kvalitet. Det ska vid behov serveras specialkost. Måltiderna ska vara jämnt fördelade över den tid av dagen som barnen vistas i verksamheten. Måltiderna äts med fördel i en trevlig miljö. Mer om måltider finns att läsa på Livsmedelsverkets hemsida www.slv.se.

4.2.7 Barnsäkerhet enskild pedagogisk omsorg och fristående förskola

Förskolan ska stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda barnen en trygg omsorg (8 kap. 2 § skollagen).

Huvudmannen är ansvarig för barnets säkerhet. Barn som är inskrivna i verksamheten och som har registrerats av utbildningskontoret eller av barnens hemkommuner omfattas av kommunens barnolycksfallsförsäkring. Dokumenterad barnskyddsronad ska göras innan en verksamhet startas och därefter en gång per år. Dokumenterade rutiner för barnsäkerhet, brand,

kriser och försvunna barn ska finnas. Dessa rutiner och planer ska uppdateras varje år. Alla verksamheter oavsett antal inskrivna barn, ska enligt lagen om skydd mot olyckor, bedriva ett systematiskt brandskyddsarbete (Statens räddningsverk "Allmänna råd" SRVFS 2004:3).

Förskolans och den pedagogiska omsorgens personal ska dagligen registrera barnens närvaro och frånvaro. Barnlistor ska sparas och närvarolistor för de senaste tolv månaderna ska finnas tillgängliga vid tillsyn. Personalen ska ha kunskaper i barnolycksfall och första hjälpen. Plan för personalens utbildning inom områdena brandsäkerhet och första hjälpen för barn ska finnas. Tillbud och olyckor ska dokumenteras och utredas av huvudmannen. Vårdnadshavare ska omgående informeras. Olycksfall ska anmälas via kommunens hemsida. Barn som är inskrivna i verksamheten och har registrerats av utbildningskontoret eller av barnens hemkommuner omfattas av Södertälje kommuns barnolycksfallsförsäkring (www.sodertalje.se/skola-och-forskola/forskola/forskola-sa-fungerar-det/). Tillbud och olyckor av allvarigare slag ska dokumenteras och visas vid tillsynsbesök.

4.2.8 Anmälningsskyldighet till socialtjänsten enskild pedagogisk omsorg och fristående förskola

Huvudman för pedagogisk omsorg och den som är anställd inom pedagogisk omsorg, huvudman för fristående förskola och den som är anställd i en fristående förskola ska på socialnämndens initiativ i frågor som rör barn som far illa eller riskerar att fara illa samverka med samhällsorgan, organisationer och andra som berörs. I fråga om utlämnande av uppgifter gäller de begränsningar som följer av 14 § och offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Bestämmelser om skyldighet att anmäla till socialnämnden att ett barn kan behöva nämndens skydd finns i 14 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) (29 kap. 13 § skollagen).

Följande myndigheter och yrkesverksamma är skyldiga att genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa: (...) 4. de som är verksamma inom yrkesmässigt bedriven enskild verksamhet och fullgör uppgifter som berör barn och unga (...) (29 kap. 13 § skollagen).

4.2.9 Skyldighet att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling enskild pedagogisk omsorg och fristående förskola

Enligt 6 kap. 8 § skollagen (2010:800) ska huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn.

Enligt 6 kap. 10 § skollagen (2010:800) ska förskollärare eller annan personal som får vetskap om att ett barn far illa eller blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten anmäla detta till rektor. Rektor är i sin tur skyldig att anmäla till huvudmannen, som är skyldig att skyndsamt

utreda omständigheterna kring de upplevda kränkningarna samt vidta de åtgärder som behövs för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

För verksamhet som avses i 25 kap. (...) gäller det för den personal som huvudman utser (6 kap. 10 § skollagen).

Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn. Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn utsätts för kränkande behandling.

Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande årsplan.

Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn för kränkande behandling (6 kap. 9 § skollagen).

Det är Skolinspektionen, inte kommunen, som har tillsynsansvaret gällande verksamheternas arbete utifrån skollagens bestämmelser om åtgärder mot kränkande behandling. Se 26 kap. 4 § skollagen (2010:800).

4.2.10 Skyldighet att vidta aktiva åtgärder för att motverka diskriminering och verka för lika rättigheter

Alla huvudmän ska inom ramen för sin verksamhet bedriva ett arbete med aktiva åtgärder för att inom verksamheten motverka diskriminering och på annat sätt verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Arbetet med aktiva åtgärder innebär att bedriva ett förebyggande och främjande arbete genom att:

1. undersöka om det finns risker för diskriminering eller repressalier eller om det finns andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten,
2. analysera orsaker till upptäckta risker och hinder,
3. vidta de förebyggande och främjande åtgärder som skäligen kan krävas, och
4. följa upp och utvärdera arbetet enligt 1-3.

Det ska finnas riktlinjer och rutiner för verksamheten i syfte att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier. Dessa ska följas upp och utvärderas regelbundet. Arbetet med aktiva åtgärder ska dokumenteras skriftligen varje år.

5. Klagomålshantering

Om det vid uppföljning, genom klagomål eller annat sätt framkommer att det finns brister i verksamheten, ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas (4 kap. 7 § skollagen). Huvudmannen ska ha skriftliga rutiner för att ta emot och utreda klagomål mot utbildningen. Information om rutinerna ska lämnas på lämpligt sätt (4 kap. 8 § skollagen).

6. Systematiskt kvalitetsarbete

6.1 Pedagogisk omsorg

Huvudmannen för pedagogisk omsorg ska systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla verksamheten. Kvalitetsarbetet ska dokumenteras (25 kap. 7§).

Ett systematiskt kvalitetsarbete innebär att huvudmannen varje år följer upp, utvärderar och föreslår åtgärder för att säkerställa kvalitetsutvecklingen i den pedagogiska omsorgen. I utvärderingen ska den pedagogiska omsorgens utvecklingsområden för nästkommande år framgå.

En huvudmans systematiska kvalitetsarbete ska inkludera verksamhet som lagts på entreprenad.

Det systematiska kvalitetsarbetet innebär att huvudman, eventuell personal, föräldrar, barn och tillsynsmyndighet får kunskap och insyn i den pedagogiska omsorgens kvalitet, förutsättningar och möjligheter till kvalitetsförbättring.

6.2 Fristående förskola

En huvudman för förskola ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser för att utveckla utbildningen. Sådan planering, uppföljning, analys och utveckling av utbildningen ska genomföras även på förskolenivå.

Det är rektorn som ansvarar för arbetet på enhetsnivå och det ska genomföras under medverkan av förskolans personal. Även barnen och deras vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. Inriktningen på arbetet ska vara att de nationella målen som finns för utbildningen uppfylls och arbetet ska dokumenteras (4 kap. 3-6 §§ skollagen).

Ett av syftena med arbetet är att huvudmannen, personal, föräldrar, barn och tillsynsmyndigheten får kunskap och insyn i förskolans kvalitet, förutsättningar och möjligheter till kvalitetsförbättring. Uppdraget, att genomföra det systematiska kvalitetsarbetet, beskrivs närmare i kapitel 2.6 och 2.8 i förskolans läroplan (Lpfö 18).

Det systematiska kvalitetsarbetet innebär att huvudmannen varje år ska följa upp, utvärdera och föreslå åtgärder för att säkerställa kvalitetsutvecklingen i förskolan. Utvärdering ska genomföras så att det är möjligt att bedöma hur väl förskolan arbetat i relation till läroplanens mål. Utvärderingen ska identifiera vilka förutsättningar och arbetsprocesser som är nödvändiga för att uppfylla de nationella målen. I utvärderingen ingår att formulera förskolans utvecklingsområden för nästkommande år.

7. Övergripande krav på verksamheten

7.1 Personal

7.1.1 Pedagogisk omsorg

För bedrivande av pedagogisk omsorg ska det finnas personal med sådan utbildning eller erfarenhet att barnets behov av omsorg och en god pedagogisk verksamhet kan tillgodoses (25 kap. 7 § skollagen). Detta innebär att personal ska ha en utbildning med inriktning mot barn, d.v.s. grundläggande utbildning när det gäller barnkunskap och pedagogik, eller erfarenhet av att arbeta med barn i de åldrar det gäller, d.v.s. erfarenhet av arbete i barngrupp exempelvis i förskola eller fritidshem. Den pedagogiska omsorgens personal ska vara anställd i det företag som innehar rätt till bidrag för verksamheten. För de uppgifter som lagts på entreprenad ska entreprenören ha egen anställd personal. Huvudmannen ansvarar för att personalen har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för pedagogisk omsorg och att personalen bedriver verksamheten i enlighet med gällande föreskrifter och dessa riktlinjer.

Personal som behärskar det svenska språket ska finnas i tillräcklig omfattning i verksamheten för att garantera att barnen får egen språkutveckling i svenska. För att barnens behov av omsorg och en god pedagogisk verksamhet ska kunna tillgodoses ska det i pedagogisk omsorg finnas personal med utbildning för, eller erfarenhet av, att ha arbetat med barn i de åldrar det gäller. Betyg eller intyg på utbildning eller erfarenhet inom de åldrar det gäller ska kunna uppvisas vid ansökan om tillstånd.

7.1.2 Fristående förskola

Alla barn och elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål (3 kap 3 § skollagen).

Det pedagogiska arbetet vid en förskoleenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Benämningen ska förbehållas den som har en anställning som rektor. En ställföreträdare får utses för en rektor (2 kap. 9 § skollagen).

Rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter barnens olika förutsättningar och behov. Rektorn fattar i övrigt de beslut och har det ansvar

---

som framgår av särskilda föreskrifter i skollagen eller i andra författningar. Rektorn får uppdra åt en anställd eller en uppdragstagare vid förskoleenheten som har tillräcklig kompetens och erfarenhet att fullgöra enskilda ledningsuppgifter och besluta i frågor som avses i första stycket, om inte annat anges (2 kap. 10 § skollagen).

Rektorns ansvar och uppdrag anges i 2 kap. 9 och 10 §§ skollagen och preciseras i förskolans läroplan 2.8 (Lpfö 18). Som rektor får bara den anställas som genom utbildning och erfarenhet har pedagogisk insikt (2 kap. 11 § skollagen). Med hänvisning till rektorns ansvar och uppdrag ska rektorn vara högskoleutbildad, examinerad pedagog med inriktning på de åldrar som verksamheten vänder sig till (förskollärare) eller ha en likvärdig utbildning och erfarenhet som innebär att utbildningens krav kan tillgodoses. Samma kompetenskrav som gäller för rektorn gäller även för en rektors ställföreträdare, eller den person som ges uppdrag att fullgöra enskilda ledningsuppgifter och beslut.

Varje huvudman ska se till att rektorerna går en särskild befattningsutbildning eller en utbildning som kan jämföras med denna. Utbildningen ska påbörjas snarast möjligt efter det att rektor har tillträtt sin anställning och vara genomförd inom fem år efter tillträdesdagen.

Skyldigheten för huvudmannen att se till att rektor går en befattningsutbildning gäller inte i fall då rektor:

- tidigare har gått befattningsutbildningen eller en äldre statlig rektorsutbildning,
- genom annan utbildning eller yrkeserfarenhet har förvärvat kunskaper som av en högskola som anordnar befattningsutbildning har jämförts med sådan utbildning, eller
- den 1 juli 2019 var verksam som rektor (...) (2 kap. 12 § skollagen).

Som utgångspunkt gäller att endast den som har legitimation som förskollärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen (2 kap. 13 § skollagen). Förskollärare som inte uppfyller kraven i 13 § får trots det bedriva undervisning i fristående förskolor med särskild pedagogisk inriktning (2 kap. 17 §). Om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till barnen, får en annan förskollärare bedriva undervisningen. En sådan förskollärare ska:

1. vara lämplig att bedriva undervisningen, och
2. i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande.

En person som saknar legitimation som förskollärare får bedriva undervisning under högst ett år i taget (2 kap. 18 §).

Förskollärarens ansvar och uppdrag preciseras i förskolans läroplan (Lpfö 18) under mål och riktlinjer 2 – 2.7. Anställning av förskollärare regleras i 2 kap. 20-22 a §§ skollagen. För varje grupp/avdelning/arbetslag bör det finnas minst en förskollärare.

Utöver förskollärare får det i undervisningen finnas annan personal med sådan utbildning eller erfarenhet att barnens utveckling och lärande främjas (2 kap. 14 § skollagen).

7.1.3 Kompetensutveckling och övriga krav gällande personal enskild pedagogisk omsorg och fristående förskola

Huvudmannen ska se till att personalen (...) ges möjligheter till kompetensutveckling. Huvudmannen ska se till att förskollärare (...) och annan personal (...) har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet (2 kap. 34 § skollagen).

För bedrivande av pedagogisk omsorg ska den ansvariga huvudmannen se till att personalen som har hand om omsorgen ges möjlighet till kompetensutveckling (25 kap. 7 § skollagen).

7.2 Registerkontroll av personal enskild pedagogisk omsorg och fristående förskola

Huvudmannen ansvarar för att kontrollen genomförs i enlighet med skollagen. Av skollagen följer att den som erbjuds en anställning inom förskolan eller pedagogisk omsorg ska för den som erbjuder anställningen visa upp ett utdrag ur det register som förs enligt lagen (1998:620) om belastningsregister. Utdraget ska vara högst ett år gammalt. Den som inte har visat upp registerutdrag får inte anställas. Registerutdrag enligt lagen om belastningsregister ska visas upp även av den som:

1. erbjuds eller tilldelas arbete i förskolan/pedagogiska omsorgen under omständigheter liknande dem som förekommer i ett anställningsförhållande inom verksamheten, om det sker genom uppdrag, anställning hos någon som ingått avtal med den som bedriver verksamheten eller anställning inom annan kommunal verksamhet,
2. under utbildning till en lärar- eller förskolläraryrket enligt högskolelagen (1992:1434) eller yrkesutbildning inom kommunal vuxenutbildning som tilldelas plats för verksamhetsförlagd del av utbildningen inom förskolan/pedagogiska omsorgen, eller
3. genom deltagande i ett arbetsmarknadspolitiskt program tilldelas plats för arbetspraktik eller annan programinsats inom förskolan/pedagogiska omsorgen.

Kontrollen ska dokumenteras endast genom en anteckning om att utdraget har visats upp av den inom verksamheten som beslutar om att anställa, anlita eller ta emot personen i fråga. Någon annan dokumentation får inte göras.

Den som inom ett år erbjuds en förnyad anställning hos samma arbetsgivare eller en förnyad möjlighet att på ett sådant sätt som avses i 31 § andra stycket delta i verksamheten får anställas, anlitas eller tas emot utan att han eller hon lämnat ett registerutdrag. På begäran av den som har lämnat ett registerutdrag ska det återlämnas i original (2 kap. 31-33 §§ skollagen).

Registerutdrag ska lämnas innan anställning avtalas. Arbetsgivaren avgör, efter bedömning av inlämnat registerutdrag, om en arbetssökande ska anställas. Bestämmelserna för registerkontroll gäller även för entreprenörer.

Huvudmannens dokumentation av uppvisade utdrag ur belastningsregistret ska kunna visas vid tillsyn. Skyldigheten att visa utdrag ur belastningsregistret gäller även för praktikanter.

7.3 Tystnadsplikt

Den som är eller har varit verksam inom en fristående förskola eller pedagogisk omsorg får inte obehörigen röja vad han eller hon därvid har fått veta om enskildas personliga förhållanden (29 kap. 14 § skollagen).

7.4 Anmälningsplikt enskild pedagogisk omsorg och fristående förskola

Bestämmelsen om skyldigheten att anmäla till socialnämnden vid oro för ett barn finns i 14 kap. 1 § socialtjänstlagen (2011:453) samt i 29 kap. 13 § skollagen (2009:800).

7.5 Barn och vårdnadshavares inflytande enskild pedagogisk omsorg och fristående förskola

Barn ska ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och de ska hållas informerade i frågor som rör dem. Informationen och formerna för barnens inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad (4 kap. 9 § skollagen). Detta ska ses mot bakgrund av bestämmelsen om särskild hänsyn till barnets bästa, 1 kap. 10 §, där det framgår att barn ska ges möjligheter att komma till tals i frågor som berör dem.

Vårdnadshavare till barn i förskolan ska erbjudas möjlighet till inflytande över utbildningen (4 kap. 12 § skollagen). Vid varje förskolenhet ska det finnas ett eller flera forum för samråd med barnen och deras vårdnadshavare. Där ska sådana frågor behandlas som är viktiga för enhetens verksamhet och som kan ha betydelse för barnen och vårdnadshavarna. Inom ramen för ett eller flera sådana forum ska barnen och vårdnadshavarna informeras om förslag till beslut i sådana frågor som ska behandlas där och ges tillfälle att komma med synpunkter innan beslut fattas. Rektorn ansvarar för att det finns forum för samråd och att informations- och samrådsskyldigheten fullgörs (4 kap. 13 § skollagen).

Barnen och vårdnadshavarna ska informeras om vad som gäller i fråga om inflytande och samråd. De ska också informeras om huvuddragen i de bestämmelser som gäller för utbildningen. Rektorn ansvarar för att sådan information lämnas (4 kap. 14 § skollagen).

7.6 Avgifter enskild pedagogisk omsorg och fristående förskola

Avgifter som huvudmannen för en fristående förskola tar ut får inte vara oskäligt höga (8 kap. 20 § skollagen).

Det definieras i skollagens 25 kap. 10 § punkt 4 att avgifter för plats i pedagogisk omsorg inte

får vara oskäligt höga.

Utbildningsnämnden i Södertälje kommun har beslutat att maxtaxan gäller, vilket innebär att enskild huvudman ska följa regelverk för maxtaxan. Någon avgift/kostnad utöver maxtaxan får inte tas ut för en plats i fristående förskola/enskild pedagogisk omsorg. Lägre taxa än maxtaxan eller avgiftsfrihet ska gälla likvärdigt för alla inskrivna barn.

För allmän förskola får ingen avgift tas ut.

8. Öppettider

8.1 Enskild pedagogisk omsorg

Föräldrarnas behov av öppettider ska kontinuerligt följas upp av huvudmannen. Huvudman och föräldrar kan komma överens om kortare öppettider under förutsättning att alla föräldrars behov har beaktats. Huvudmannen måste ändra verksamhetens öppettider om en enskild förälder får behov av längre öppettider inom ramtiden.

Barn ska erbjudas alternativ pedagogisk omsorg om en verksamhet ska ha stängt exempelvis för semester eller kompetensutveckling. Alternativ omsorg kan endast ges i godkänd verksamhet enligt skollagen.

8.2 Fristående förskola

Barn ska från och med ett års ålder erbjudas förskola i den omfattning det behövs med hänsyn till föräldrarnas förvärvsarbete, studier eller om barnet har ett eget behov på grund av familjens situation i övrigt.

Föräldrarnas behov av öppettider ska kontinuerligt följas upp av huvudmannen. Huvudmannen och föräldrarna kan komma överens om kortare öppettider under förutsättning att alla föräldrars behov har beaktats. Huvudmannen måste dock ändra verksamhetens öppettider om en enskild förälder får behov av längre öppettider inom ramtiden.

Föräldrar ska erbjudas alternativ förskola om en verksamhet ska ha stängt för exempelvis semester, konferens eller kompetensutveckling.

9. Språk i enskild pedagogisk omsorg och fristående förskola

Enligt språklagen (2009:600) är svenska huvudspråk i Sverige. Det allmänna har ett särskilt ansvar för att svenska språket används och utvecklas. Var och en som är bosatt i Sverige ska ges möjlighet att lära sig, utveckla och använda svenska. Därutöver ska den som är döv eller hörselskadad och den som av andra skäl har behov av teckenspråk ges möjlighet att lära sig, utveckla

---

och använda det svenska teckenspråket. Den som har ett annat modersmål ska ges möjlighet att utveckla och använda sitt modersmål.

Enligt Lag (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk står i 6 § att Södertälje kommun har ett särskilt ansvar gällande finska. I 17 § preciseras innebörden till att Södertälje kommun ska erbjuda barn med finska som modersmål plats i förskola där hela eller delar av verksamheten bedrivs på finska. En fristående förskola/pedagogisk omsorg som godkänts enligt skollagen och som vill ha en särskild språkprofil ska följa språklagen (2009:600) och Lag (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk.

9.1 Modersmål i enskild pedagogisk omsorg och fristående förskola

Förskolan ska medverka till att barn med annat modersmål än svenska får möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt modersmål (8 kap. 10 § skollagen).

I förskolans läroplan, kapitel 2.2, anges att förskolan ska sträva efter att varje barn som har ett annat modersmål än svenska utvecklar sin kulturella identitet samt sin förmåga att kommunicera såväl på svenska som på sitt modersmål. Varje förskola ska formulera en plan för arbetet med modersmålsstöd.

10. Köregler, inskrivningar och uppsägningar enskild pedagogisk omsorg och fristående förskola

10.1 Krav på öppenhet enskild pedagogisk omsorg och fristående förskola

Varje fristående förskola ska vara öppen för alla barn som ska erbjudas förskola, om inte den kommun där förskoleenheten är belägen medger undantag med hänsyn till verksamhetens särskilda karaktär. Huvudmannen behöver inte ta emot eller ge fortsatt utbildning åt ett barn, om hemkommunen har beslutat att inte lämna bidrag för barnet enligt 8 kap. 23 § andra stycket (8 kap. 18 § skollagen). Öppenhetskravet innebär att en förskolas köregler inte får diskriminera enskilda barn eller grupper av barn. Skollagens möjlighet för avsteg från öppenhetskravet gäller om Utbildningsnämnden kan medge undantag med hänsyn till verksamhetens särskilda karaktär (8 kap. 18 § skollagen). Huvudmannen ska i dessa fall ansöka om ett generellt avsteg från öppenhetskravet samt motivera på vilket sätt verksamhetens karaktär förutsätter ett sådant avsteg. Avsteg kan exempelvis beviljas för företag som ordnar förskola för sin personal, för föräldrakooperativ och flerfamiljssystem som i sin organisation förutsätter medlemskap och/eller att föräldrar deltar aktivt med insatser i form av exempelvis städning, matlagning och jourarbete i barngrupp.

10.2 Köregler

10.2.1 Enskild pedagogisk omsorg

Huvudmannen ska ha dokumenterade köregler som anger vad som gäller för att få plats i huvudmannens verksamhet. Har en pedagogisk omsorg medgetts avsteg från öppenhetskravet enligt 25 kap. 10 § sista stycket i skollagen ska det anges i verksamhetens köregler. Enskild pedagogisk omsorg inte får kräva någon form av köavgift av föräldrarna.

10.2.2 Fristående förskola

Fristående förskolor ska ha egna dokumenterade köregler. Av köreglerna ska framgå att verksamheten är öppen för alla barn som har rätt till motsvarande kommunal plats. Har förskolan medgetts avsteg från öppenhetskravet enligt 8 kap. 18 § skollagen ska det anges i förskolans köregler.

Skollagen anger att en huvudman ska se till att barngrupperna har en lämplig sammansättning (8 kap. 8 § skollagen).

Diskrimineringslagen (2008:567) anger att barn som söker till en verksamhet inte får diskrimineras. Urvalet ska göras på de grunder som utbildningsnämnden kan godkänna (8 kap. 19 § skollagen). Förskolan får inte kräva någon form av köavgift av föräldrarna.

11. Rutiner för inskrivning och uppsägning enskild pedagogisk omsorg och fristående förskola

Huvudmannen ansvarar för att kontrollera att inskrivnings- och utskrivningsdatum är korrekta.

11.1 Inskrivning av barn enskild pedagogisk omsorg och fristående förskola

Överenskommelse om att ett barn ska börja i enskild fristående förskola eller pedagogisk omsorg ska alltid göras skriftligen mellan huvudmannen och barnets vårdnadshavare. På denna överenskommelse ska datum anges för när barnets faktiska vistelse i verksamheten påbörjas. Huvudmannen ska meddela utbildningskontoret innan barnet börjar i verksamheten.

Huvudmannen ansvarar för att det finns en lokalt skriftligt utformad inskolningsrutin.

11.2 Uppsägning av plats enskild pedagogisk omsorg och fristående förskola

Fristående verksamhet handlägger sina egna uppsägningar och meddelar utbildningskontoret barnets sista placeringsdag.

12 Barns rätt till plats

12.1 Pedagogisk omsorg som alternativ till förskola eller fritidshem

Som alternativ till förskola kan barn erbjudas plats i pedagogisk omsorg om barnets vårdnadshavare önskar det (25 kap. 2 § skollagen). Denna bestämmelse omfattar endast barn som kommunen är skyldig att erbjuda förskola eller fritidshem.

12.2 Rätt till förskola

Barn som är bosatta i Sverige och som inte har börjat i förskoleklassen eller i någon utbildning för fullgörande av skolplikten ska erbjudas förskola enligt vad som anges i 8 kap. 4 – 7 §§ skollagen. Förskola behöver dock inte erbjudas under kvällar, nätter, veckoslut eller i samband med större helger (8 kap. 3 § skollagen).

Med bosatt avses den som är folkbokförd i kommunen enligt folkbokföringslagen (1991:481). Som bosatt i landet ska anses även den som inte är folkbokförd här men som

1. omfattas av 1 § första och tredje stycket lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl.,
2. vistas här med stöd av tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt 5 kap. 15 § utlänningslagen (2005:716) eller
3. har rätt till utbildning eller annan verksamhet enligt denna lag till följd av EU-rätten, avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller avtalet mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Schweiz, å andra sidan, om fri rörlighet för personer (29 kap. 2 § skollagen).

Barn ska från och med ett års ålder erbjudas förskola i den omfattning det behövs med hänsyn till föräldrarnas förvärvsarbete eller studier eller om barnet har ett eget behov på grund av familjens situation i övrigt.

Barn, vars föräldrar är arbetslösa eller föräldralediga enligt föräldraledighetslagen (1995:584) för vård av annat barn, ska från och med ett års ålder erbjudas förskola (...).

Barn ska även i andra fall erbjudas förskola, om de av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling i form av förskola (8 kap 5 - 7 §§ skollagen).

Beslut om att ett barn ska ha rätt till plats i fristående förskola på grund av egna behov enligt 8 kap. 5 och 7 §§ skollagen fattas av utbildningsnämnden efter ansökan från barnets vårdnadshavare.

12.3 Allmän förskola

Barn ska från och med höstterminen det år barnet fyller tre år erbjudas förskola under minst 525 timmar om året (8 kap. 4 § skollagen).

Huvudman för en fristående förskola är skyldig att inom ramen för sin verksamhet tillhandahålla allmän förskola för de barn som är inskrivna i förskolan. För allmän förskola utgår ingen föräldraavgift.

13 Övergång till förskoleklass fristående förskola och enskild pedagogisk omsorg

Huvudmannen ska ha skriftliga rutiner för samarbete och överlämning till förskoleklass.

14. Tillsyn enskild pedagogisk omsorg och fristående förskola

Södertälje kommun ansvarar för tillsynen över fristående förskolor, fritidshem som inte hör till någon skola samt pedagogisk omsorg vars huvudmän kommunen har godkänt. Med tillsyn avses en självständig granskning som har till syfte att kontrollera om den granskade verksamheten uppfyller de krav som följer av lagar och andra föreskrifter. I tillsynen ingår att fatta beslut om åtgärder som behövs för att huvudmannen ska rätta fel som upptäcks vid granskningen. I tillsynen ingår att lämna råd och vägledning (26 kap. 2, 4 och 9 §§ skollagen).

Det övergripande syftet med tillsyn är att höja kvaliteten i den verksamhet som granskas. Vid tillsynen får det allmänna insyn i verksamheten.

Tillsyn kan genomföras både föranmält och oanmält. En tillsynsmyndighet har för sin tillsyn rätt att på plats granska sådan verksamhet som står under dess tillsyn. Tillsynsmyndigheten har i den omfattning det behövs för tillsynen rätt att få tillträde till de byggnader, lokaler och andra utrymmen som används i verksamheten (26 kap. 6 § skollagen).

Den vars verksamhet står under tillsyn enligt denna lag är skyldig att på tillsynsmyndighetens begäran lämna upplysningar samt tillhandahålla handlingar och annat material som behövs för tillsynen (26 kap. 7 § skollagen).

Tillsynen omfattar även de uppgifter som lagts på entreprenad. Kontroll görs av avtal gällande de uppgifter som lagts på entreprenad, entreprenörens utförande av uppgifterna och hur entreprenören uppfyller nämndens riktlinjer enligt krav för godkännande.

14.1 Ingripanden vid tillsyn enskild pedagogisk omsorg och fristående förskola

Om det vid tillsyn framkommer brister i verksamheten utifrån skollagen och dessa riktlinjer kan utbildningskontoret besluta om ingripande i form av anmärkning, föreläggande, återkallelse eller tillfälligt verksamhetsförbud. Nämnden kan under vissa förutsättningar även

---

avstå från ingripande.

Föreläggande

Tillsynsmyndigheten får förelägga den som är uppgiftsskyldig enligt 7 § första stycket eller enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 7 § andra stycket att fullgöra sin skyldighet (26 kap. 8 § skollagen).

En tillsynsmyndighet får förelägga en huvudman (...) att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten eller, i fråga om enskild huvudman, de villkor som gäller för godkännandet eller beslutet om rätt till bidrag. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart.

Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna (26 kap. 10 § skollagen).

Ett föreläggande får förenas med vite (26 kap. 27 § skollagen).

Anmärkning

En tillsynsmyndighet får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen).

Avstående från ingripande

En tillsynsmyndighet får avstå från att ingripa om överträdelsen är ringa, den vars verksamhet granskas vidtar nödvändig rättelse, eller det i övrigt med hänsyn till omständigheterna finns särskilda skäl mot ett ingripande (26 kap. 12 § skollagen).

Återkallelse av godkännande

En tillsynsmyndighet får återkalla ett godkännande eller ett beslut om rätt till bidrag som nämnden har meddelat enligt skollagen om ett föreläggande enligt 10 § inte har följts, och missförhållandet är allvarligt (26 kap. 13 § skollagen).

Ett godkännande av en enskild som huvudman inom skolväsendet får återkallas om den enskilde inte längre uppfyller förutsättningarna för godkännande enligt 2 kap. 5 § andra stycket 1 och 2, tredje stycket och 6 § (16 kap. 14§).

Ett godkännande av en enskild som huvudman för pedagogisk omsorg får återkallas om förutsättningarna för godkännande enligt 25 kap. 10 § första stycket 1 och 2 och andra stycket inte längre är uppfyllda. Lag (2022:241)

En kommun får återkalla ett beslut om rätt till bidrag för pedagogisk omsorg som erbjuds i stället för förskola eller fritidshem och som kommunen har meddelat enligt denna lag, om den enskilde har försatts i konkurs eller om beslut har fattats om tvångslikvidation. Lag (2022:115) (16 kap. 14a).

En kommun ska återkalla ett godkännande av en enskild som huvudman inom skolväsendet eller ett beslut om rätt till bidrag för pedagogisk omsorg som erbjuds i stället för förskola eller fritidshem och som kommunen har meddelat om verksamheten inte har startat senast två år efter den första tidpunkt som godkännandet avser, eller om verksamheten i annat fall inte har bedrivits under en sammanhängande tid av två år. Om det finns särskilda skäl får kommunen avstå från att återkalla godkännandet eller beslutet. Ett godkännande eller beslut om rätt till bidrag ska också återkallas om den enskilde begär det. Lag (2022:115) (16 kap. 14c).

Tillsynsmyndigheten får besluta att ett beslut om återkallelse ska gälla trots att det inte har vunnit laga kraft (26 kap. 16 § skollagen).

Tillfälligt verksamhetsförbud

Om det är sannolikt att ett beslut om ingripande enligt 13, 15, 16 a, 16 b eller 17 § kommer att fattas, och beslutet inte kan avvaktas med hänsyn till allvarlig risk för barnens eller elevernas hälsa eller säkerhet eller av någon annan särskild anledning, får tillsynsmyndigheten förbjuda huvudmannen att tills vidare, helt eller delvis, driva verksamheten vidare. Beslut gäller omedelbart, om inte annat beslutas och får gälla i högst sex månader. Lag (2022:115).

14.2 Överklagande av beslut enskild pedagogisk omsorg och fristående förskola

Följande beslut kan överklagas genom förvaltningsbesvär (28 kap. 5 § skollagen):

- Godkännande att bedriva fristående förskola
- Rätt till bidrag
- Återkallande av godkännande
- Vitesföreläggande
- Tillfälligt verksamhetsförbud

14.3 Inhibition enskild pedagogisk omsorg och fristående förskola

I de fall då beslut ska gälla omedelbart kan en huvudman begära inhibition, d.v.s. yrka att utbildningsnämndens beslut tills vidare inte ska gälla. Yrkandet kan ställas direkt till förvaltningsrätten.